

اهداف، انتظارات و تجارب کسب شده در دوستی بین جوانان

مریم سادات دل‌آور^{۱*}، حبیب احمدی^۲ و حسن حسینی^۳

چکیده

این پژوهش، با هدف بررسی اهداف، انتظارات و تجارب کسب شده در رابطه دوستی جوانان شهر شیراز به روش پیمایشی انجام شد و داده‌های آن از راه پرسشنامه جمع‌آوری گردید. جامعه آماری این پژوهش، جوانان (۱۸-۳۰ سال) شهر شیراز بودند که با استفاده از جدول لین و خطای ۵ درصد، حجم نمونه ۳۹۵ نفر برآورد شد و در نهایت، افراد نمونه مورد نظر، با روش خوشه‌ای انتخاب شدند. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS صورت گرفت و از آزمون‌های تحلیل رگرسیون یک متغیره و چند متغیره برای تحلیل داده‌ها استفاده شد. نتایج بدست آمده از این پژوهش، حاکی از آن است که اهداف (عقلانی، احساسی و جنسی) و انتظارات (فردی، اجتماعی و جنسی) با میزان تجارب کسب شده رابطه معناداری دارند. نتایج بدست آمده از رگرسیون چندگانه به روش گام‌به‌گام نیز نشان دادند که متغیر اهداف احساسی بیش‌ترین تاثیر را در تبیین متغیر وابسته داشته است.

واژه‌های کلیدی: دوستی، اهداف (عقلانی، احساسی و جنسی)، انتظارات (فردی، اجتماعی و جنسی)، تجارب کسب شده.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

۱- عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور استهبان.

۲- استاد جامعه‌شناسی دانشگاه شیراز hahmadi@rose.shirazu.ac.ir

۳- کارشناس ارشد جمعیت‌شناسی دانشگاه شیراز h.hosseini_849@yahoo.com

*- نویسنده مسئول مقاله: m_dlv@yahoo.com

پیشگفتار

یکی از مهم‌ترین تغییرات رشد در بلوغ، پیدایش الگوهای تازه ای از دوستی بویژه، روابط عاشقانه و رمانتیک است (Seiffge-Krenke, 2000, p:611). ارتباط با افراد، به ویژه افراد ناهم جنس، امری اجتناب ناپذیر است و در برخی موارد از ضروریات اجتماعی است. این نوع رابطه از دوران کودکی آغاز می شود (Abedi & et al, 2005, p:18). به دنبال این ارتباط ممکن است فعالیت‌های مضر زیادی رخ دهد که به سبب وجود عشق در رابطه، نوجوان آن را منجر به آسیب نمی‌داند (Colley, 2004, p:18). تغییر در چشم انداز اجتماعی، فرصت‌های بیشتری را برای دختران و پسران بوجود آورده است تا روابط دوستی خود را با یکدیگر گسترش دهند (Weger, 2009, p:965). یکی از ویژگی‌های نظام‌های اجتماعی مدرن است که در آنها ارتباط‌های دوستانه و خصوصی با افرادی برقرار می‌شود که می‌توان آنها را از میان امکانات گوناگون انتخاب کرد. در طی دوره کنونی دنیای متجدد، سال‌های زیر صفحه رابطه ناب اهمیت خاصی در امر "خودسازی یافته است (Giddens, 1999, p:129). به نظر باومن، افراد جامعه مدرن، فاقد هرگونه پیوند ناگسستنی و همیشگی هستند و بنابراین، باید هر گونه پیوندی را با کوشش خود و به کمک مهارت‌ها و صرف وقت و نیروی خود بیافرینند، همان پیوندهایی که می‌خواهند آنها را به صورت حلقه رابطه خود با جهان بشری به کار برند. آن‌ها باید رها از هر قید و بندی، با یکدیگر ارتباط برقرار کنند افراد به شدت محتاج به "ایجاد رابطه"، ولی با این حال، بیمناک از "مرتبط بودن" و بویژه مرتبط بودن "همیشگی" می‌باشند (Bowman, 2005, p:10).

فشار هنجاری در بین گروه دوستی دامنه وسیعی داشته و دانش جنسی و جنسیتی جدیدی در دسترس آنها قرار می‌دهد. در این میان، رسانه‌ها و به طور خاص، وجود ماهواره نیز بر این پدیده دامن می‌زنند. در امتداد با چنین منابع نوینی، دانش و کنش و ابزار ارتباطی جدید، نه تنها روابط را ساده تر و راحت تر می‌سازد بلکه فشارها، نظارت‌ها، کنترل‌ها و تمهیدات ساختاری عینی جامعه را در خصوص مقابله با این پدیده را نیز به حداقل می‌رساند. ابزار ارتباطی جدید، یعنی تلفن همراه، به عنوان یکی از فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی تحولی شگرف در روابط بین انسان‌ها و رابطه بین دو جنس مخالف به وجود آورده است (Boustany & Mohammadpour, 2009, pp:137-138).

سه دسته علت را می‌توان برای روابط دوستی پسر و دختر در نظر گرفت: علت فردی (شامل بلوغ جنسی، آگاهی ضعیف از آسیب‌ها، اعتماد به نفس و عزت نفس پایین، گروه همسالان، نداشتن مهارت‌های نه گفتن در روابط دو جانبه، هویت آشفتنه و عشق رمانتیک)، علت اجتماعی (شامل گسترش روابط زن و مرد، توسعه وسایل ارتباط جمعی، بویژه وسایل ارتباطی نوین و انتقال باورها و

فرهنگ غرب به همه دنیا) و علل خانوادگی (شامل عدم وجود حمایت‌های لازم از سوی والدین و ارتباطات عاطفی ضعیف در خانواده) (Yousefi & et al, 2007, pp:602-603).

جنسیت و روابط بین دو جنس، در جامعه‌ی ما، همواره یکی از حوزه‌های مرزبندی شده‌ای بوده است که به شدت تحت کنترل‌های رسمی و غیر رسمی قرار داشته است. جوانان در تعامل با اینترنت، ماهواره و موبایل به عناصر فرهنگی نوین دست یافته‌اند که باعث تغییر در گرایش‌ها و کنش‌های آنان شده است. از جمله این عناصر، معاشرت و دوستی دختر و پسر در میان جوانان در چند سال اخیر است. پژوهش‌های انجام شده در این زمینه از خواست و میل جوانان جامعه برای داشتن چنین معاشرتهایی حکایت می‌کند، تا آنجا که ۹۳/۵ درصد از پاسخگویان نوجوان در مطالعه‌ای لزوم معاشرت و دوستی دختر و پسر قبل از ازدواج را متذکر شده‌اند (Ahmadnia & Mahryar, 2004).

پیشینه پژوهش

موحد و همکاران (Movahed & et al, 2009) در مطالعه‌شان با عنوان "ناهمگونی جنسیتی، نگرش افراد و ارتباط دختران و پسران در دانشگاه" با بررسی ۴۲۵ نفر پاسخگو در دانشگاه شیراز با روش پیمایش و ابزار پرسش‌نامه به این نتیجه رسیدند که ناهمگونی جنسیتی در کلاس‌ها باعث ایجاد فرصت بیش‌تر برای تماس و در نتیجه، دوستی بین دو جنس شده است. بنابراین، میزان دوستی‌های بین جنسیتی تابعی معکوس از اندازه گروه جنسیتی در کلاس بوده است، اما این نتیجه را برای دختران باید با احتیاط بیش‌تری عنوان کرد. نتایج مربوط به نگرش افراد نشان می‌دهد که این متغیر همبستگی بالاتری به نسبت متغیر ناهمگونی جنسیتی با تجربه این‌گونه معاشرتها داشته است.

برغم‌دی و میرزایی (Bazghamdy & Mirzaei, 2008) در مقاله‌ای با عنوان "رابطه با جنس مخالف و عوامل مرتبط به آن" با روش پیمایش به این نتیجه رسیده‌اند که بین گرایش به رسانه‌ها، روش استفاده از اینترنت، شرایط دوستان، گرایش به نوع حجاب، مذهبی بودن پاسخگویان و خانواده آنها و گرایش به رابطه با جنس مخالف رابطه‌ای معنادار وجود دارد.

یوسفی و همکاران (Yousefi & et al, 2007) در مقاله‌ای با عنوان "بررسی نگرش والدین شهر اصفهان نسبت به روابط دوستانه دختران و پسران" با روش پیمایش و با نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای به این نتیجه رسیدند که نگرش والدین نسبت به دخترانی که دوست پسر دارند و پسرانی که دوست دختر دارند و روابط دوستانه بین آنها منفی است و هم‌چنین، هر چه والدین مذهبی‌تر باشند نسبت به این‌گونه روابط نگرش منفی‌تری دارند.

اصغری (Asghari, 2007) در مقاله‌ای با عنوان "اینترنت، زندگی روزمره و تعاملات اجتماعی" با تکیه اصلی به پژوهش مک‌کنا، گرین و گلیسین با عنوان "ساخت روابط در اینترنت: جاذبه بزرگ چیست؟" با روش توصیفی به این نتیجه رسید که روابط معنی‌دار و عمیقی در اینترنت شکل می‌گیرد. این روابط از پایداری و دوام برخوردارند و به دلیل خاصیت ویژه اینترنت، یعنی عدم تاثیرگذاری عامل‌های تعیین‌کننده‌ای مانند ظاهر، نوع برخورد و شخصیت، افراد تمایل بیشتری به برقراری رابطه در اینترنت دارند.

موحد و همکاران (Movahed & al, 2006) در مطالعه‌شان با عنوان «بررسی رابطه عوامل اجتماعی و فرهنگی با نگرش دانشجویان نسبت به معاشرت و دوستی دختر و پسر پیش از ازدواج» با بررسی ۳۹۸ دانشجوی دختر و پسر دانشگاه شیراز و علوم پزشکی با روش پیمایش و ابزار پرسشنامه به این نتیجه رسیده‌اند که ۲۵/۶ درصد از دانشجویان دارای نگرش مثبت، ۵۰/۸ دارای نگرش میانه، ۲۳/۶ درصد از آنان دارای نگرش منفی به این‌گونه معاشرت‌ها بوده‌اند. این در حالی است که نگرش خانواده منفی‌تر از نگرش دانشجویان بوده است و زنان نگرش بسیار منفی‌تری نسبت به مردان در این‌گونه معاشرت‌ها داشته‌اند.

بریگل (Briggle, 2008) مطالعه‌ای را با عنوان «اینترنت چگونه می‌تواند دوستی‌ها را گسترش دهد» انجام داد است. کنش‌های مکاتباتی نوشته شده در اینترنت دوستی‌های عمیق را افزایش می‌دهد و دقت در انتخاب و ویژگی‌های شخصی هر فرد و دوستانش را بیش‌تر می‌کند.

کوللی و مالتبی (Colley & Maltby, 2008) در مطالعه‌ای با عنوان «تاثیر اینترنت بر زندگی‌مان: دیدگاه‌های شخصی زنان و مردان» نتایج نشان دهنده این واقعیت بودند که بیش‌تر زنان در اینترنت دوستی برقرار کرده بودند یا شریک‌های قبلی‌شان را دیده بودند، دوستی‌های قدیمی‌شان را زنده کرده بودند، مشورت و اطلاعات کسب کرده بودند، به صورت آنلاین مطالعه کرده بودند، به صورت آنلاین خرید کرده بودند یا به صورت آنلاین برای سفر بلیط رزرو کرده بودند. در حالی که در مردان، اینترنت به آن‌ها کمک کرده بود که شغلی را پیدا کنند. نتایج بدست آمده این دیدگاه را تایید می‌کند که اینترنت یک گستره از نقش‌ها و علایق اجتماعی وسیع را در دنیای آنلاین ارائه می‌دهد.

پورسوکالوویچ و همکاران (Pornsakulvanich, 2008) در مطالعه‌ای با عنوان "تاثیر خلق و خو و انگیزه اینترنت بر روی رضایت از ارتباطات آنلاین و نزدیکی رابطه" با بررسی ۲۶۱ نفر سعی داشته‌اند تا تاثیر عدم تمایل به برقراری ارتباط، تنهایی، انگیزه‌های استفاده از اینترنت و تعامل و رضایت از ارتباطات اینترنتی و آنلاین را نشان دهند. به صورت کلی، مشارکت‌کنندگانی که مورد پاداش قرار می‌گیرند، از رایانه استفاده می‌کردند و احساسات شخصی‌شان را نسبت به شریک

آنلاین‌شان نشان می‌دادند. افزون بر این، آنهایی که از اینترنت برای اهداف خود شکوفایی و محبت استفاده می‌کردند و قصد داشتند تا احساسات‌شان را به به دیگران نشان دهند، از ارتباطات آنلاین‌شان احساس رضایت داشته‌اند.

ویتلی (Whitty, 2008) در مطالعه‌اش "رهایی بخش یا ناتوان‌کننده: بررسی روابط عاشقانه، ارتباطات جنسی و دوستی‌ها در اینترنت" این موضوع را مطرح کرد که از وقتی که اینترنت وارد جامعه شده است، پژوهش‌های انجام شده همیشه کاربرد آن را در توسعه و حفظ روابط جنسی و عاشقانه سالم مورد سوال قرار داده‌اند. فضای مجازی محیط منحصر به فردی را برای افراد بمنظور یادگیری و تجربه در مورد روابط و تمایلات جنسی در اختیار آنها قرار می‌دهد و همچنین، به بررسی ویژگی‌های افراد (شخصی، فیزیکی و جذابیت) مقدار زمان صرف شده در دوستی‌های آنلاین، طول مدت ارتباط و تاثیرگذاری این ارتباط بر فعالیت‌های آنلاین افراد می‌پردازد و همچنین بر این باور است که فقدان نشانه‌های سنتی در اینترنت می‌تواند منجر به رابطه‌های بسیار شخصی و صمیمی شود.

انگ و همکاران (Wang & et al, 2009) در مطالعه‌ای با عنوان «معنای نشانه‌های تصویری در شروع دوستی در سایت فیس بوک» نتایج نشان دهنده این موضوع بوده‌است که هم آزمودنی‌های مرد و هم آزمودنی‌های زن مایل بودند که رابطه را با افرادی از جنس مخالف که تصویر زمینه بسیار زیبایی داشتند، شروع کنند. آزمودنی‌های زن و مرد، به صورت مقایسه‌ای به شروع و ساختن رابطه با صاحب صفحه‌هایی که عکسی از خود نداشتند، علاقه زیادی نشان می‌دادند تا صاحب صفحه‌هایی که عکس‌های غیر جذاب از خود داشتند.

چارچوب نظری

نظریه جذب و کشش^۱

از جمله نظریه‌های روان‌شناختی که بر پایه فرضیه ارتباط بنا شده است، نظریه جذب و کشش می‌باشد که متشکل از عوامل کارآمدی چون همجواری، ارتباط، همانندی و زیبایی جسمی می‌باشد. روابط دوستانه و عاشقانه و جذب افراد به یکدیگر به شدت تحت تأثیر فاصله مکانی است. روان‌شناسان اجتماعی بر این باورند که هر چه افراد گروه‌های گوناگون، بیش‌تر در ارتباط با هم باشند، بیش‌تر نسبت به یکدیگر همدلی پیدا کرده و جذب و کشش بین آنها بیش‌تر خواهد شد. در رابطه با جذب و کشش، روان‌شناسان اجتماعی فرضیه همانندی - جاذبه را مطرح کرده‌اند و بر این باورند که مردم کسانی را ترجیح داده و مجذوب آنها می‌شوند که در شیوه‌های زندگی با ایشان

¹. Absorption and Traction

اشتراک داشته باشند سرانجام روان‌شناسان اجتماعی در آزمون‌های گوناگون به این نتیجه رسیده‌اند که جاذبه‌های جسمی نقش کارآمدی در جذب کشش دارد (Ahmadi, 2005, p:123).

نظریه‌های تقویت^۱

این نظریه‌ها از سنت رفتارگرایی در روان‌شناسی ناشی می‌شوند. کاربرد اصول تقویت برای مطالعه‌ی جذابیت توسط بیرن، کلور و لوت ارائه شده است. این گروه‌های کاری بر این باور هستند که ما جذب مردمی می‌شویم که به ما پاداش می‌دهند. هم‌چنین، این نظریه‌پردازان به اصول شرطی کردن کلاسیک اهمیت می‌دهند و افزون بر این، پیش‌بینی می‌کنند که ما مردمی را دوست داریم که تقریباً با تجربیات ما از پاداش‌های دریافت شده مرتبط هستند (Fehr, 1996, p:24).

نظریه مبادله اجتماعی و برابری^۲

قضیه اساسی نظریه‌های مبادله که شامل نظریه وابستگی متقابل نیز می‌شود، این است که اگر می‌خواهیم مردم در روابط راضی بشوند، پاداش‌ها باید سنگین‌تر از هزینه‌ها باشند. تیوت و کلی بیان می‌کنند که شرکت کنندگان در یک رابطه، نتایج رابطه حاضر را با نتایجی که آنها در گذشته تجربه کرده‌اند، مقایسه می‌کنند و هم‌چنین، با نتایجی که آنها انتظار دارند که در روابط بدیل قابل دسترسی دریافت کنند. سطح مقایسه وسیله اندازه‌گیری است که ما بکار می‌بریم، برای ارزیابی این‌که چگونه ما در یک رابطه رضایت را جستجو می‌کنیم بر مبنای این مقایسه‌ها، ما حسی از سطح پاداش‌ها و هزینه‌ها را توسعه می‌دهیم که در رابطه می‌یابیم. اگر این نتایج در رابطه، بر اساس این معیار باشد، نظریه پیش‌بینی می‌کند که از رابطه راضی خواهیم بود. معیاری که برای ارزیابی اینکه آیا رابطه همچنان باقی بماند یا نه، سطح مقایسه بدیل‌هاست که به عنوان پایین‌ترین سطح نتایجی است که ما خواهیم پذیرفت. بدیل‌های در دسترس ارتباط‌های ناب، مانند بسیاری دیگر از وجوه دوره اخیر تجدد، شمشیری دولبه است. این‌گونه ارتباط‌ها، فرصتی برای توسعه اعتماد مبتنی بر تعهدهای ارادی و تشدید صمیمیت‌های خصوصی فراهم می‌آورد. این نوع اعتمادها، هر کجا که نسبتاً صادقانه و ایمنی بخش باشند، از نظر روانی ثبات آفرین خواهد بود زیرا در عمل، ارتباط‌های محکم و احساس امنیت بین اعتماد اساسی و افراد مورد اطمینان بوجود می‌آورد (Fehr, 1996, p:261).

^۱ . Reinforcement

^۲ . Social exchange and equity

گیدنز^۱

به نظر گیدنز، امروزه صمیمیت تغییر شکل داده است و ارتباط ناب، ارتباطی است که معیارهای برونی در آن تحلیل رفته باشد. ارتباط ناب تنها برای پاداشی بوجود می‌آید که از نفس ارتباط حاصل می‌گردد. در چارچوب ارتباط ناب اعتماد را فقط می‌توان به وسیله نوعی خلوص و بی‌ریایی متقابل بسیج کرد. به دیگر سخن، اعتماد در اینجا از قید هرگونه معیار و ضابطه‌ای خارج از نفس ارتباط آزاد می‌گردد (Giddens, 1999, pp:20-22).

گذشته از اینها، رابطه ناب حاوی تشنج و حتی تناقض‌های درون نیز می‌باشد. برحسب تعریف، ارتباط ناب نوعی رابطه اجتماعی است که فقط تا هنگامی برقرار می‌ماند که برای شخص فواید روانی کافی دربرداشته باشد. چنین رابطه‌ای مستلزم تعهد، نه فقط نسبت به یک فرد دیگر بلکه نسبت به نفس رابطه اجتماعی هم هست. امکان گسستن رابطه که ممکن است به طور ارادی از جانب افراد ذینفع صورت گیرد، تشکیل دهنده بخشی از افق واقعی تعهد است. بنابراین، شگفت‌انگیز نیست که احساساتی چون خشم، پرخاشگری و افسردگی در میان تاروپود ارتباط‌های ناب موج بزند و در برخی وضعیت‌های مشخص، صمیمیت و خودمانی‌گری از نظر روانی بیش‌تر اختلال آفرین باشد تا آرامش بخش و مفید می‌شود (Giddens, 1999, p:262).

لذا، جهت دستیابی به اهداف پژوهش و با توجه به چارچوب نظری موجود، فرضیه‌های زیر مطرح می‌گردد:

- ۱- بین انتظارات فردی پاسخگویان و تجارب کسب شده در رابطه دوستی دختر و پسر رابطه معناداری وجود دارد.
- ۲- بین انتظارات اجتماعی پاسخگویان و تجارب کسب شده در رابطه دوستی دختر و پسر رابطه معناداری وجود دارد.
- ۳- بین انتظارات ظاهری پاسخگویان و تجارب کسب شده در رابطه دوستی دختر و پسر رابطه معناداری وجود دارد.
- ۴- بین اهداف عقلانی پاسخگویان و تجارب کسب شده در رابطه دوستی دختر و پسر رابطه معناداری وجود دارد.
- ۵- بین اهداف احساسی پاسخگویان و تجارب کسب شده در رابطه دوستی دختر و پسر رابطه معناداری وجود دارد.
- ۶- بین اهداف جنسی پاسخگویان و تجارب کسب شده در رابطه دوستی دختر و پسر رابطه معناداری وجود دارد.

^۱. Giddens

روش پژوهش

در این پژوهش از روش پیمایشی بهره گرفته شد و پرسشنامه ابزار جمع‌آوری اطلاعات مورد نیاز بود. پرسشنامه پژوهش حاوی گویه‌های نگرشی و هم‌چنین پرسش‌هایی در خصوص رفتارهای عینی، ذهنی و ویژگی‌های فردی پاسخگویان بود. جامعه‌ی آماری جوانان ۱۸ تا ۳۰ ساله ساکن شهر شیراز در سال ۱۳۸۹ بود. چارچوب نمونه‌گیری پژوهش محدوده مصوب شهری شهر شیراز بوده است. شیوه نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای بود. بدین معنی که از بین مناطق سرشماری شهر شیراز تمامی مناطق انتخاب و سپس در درون هر منطقه به نسبت وجود خانواده‌ها، بلوک‌های کوچک‌تر به عنوان یک خوشه به‌طور تصادفی انتخاب شدند. خانوارهای درون خوشه‌ها مورد بررسی و در صورت وجود یک جوان با ویژگی سنی ۱۸ تا ۳۰ سال در خانواده با او مصاحبه شد. حجم نمونه با استفاده از فرمول لین ۱ محاسبه شد (Lin, 1978). نمونه‌ی گزینشی با ضریب پایایی ± 5 ، ضریب اطمینان ۹۵ درصد و واریانس جمعیت ۵۰-۵۰ درصد (فرض بالاترین حد واریانس در جمعیت) برابر با ۳۹۵ نفر بود. جهت روایی پرسشنامه، از روایی صوری استفاده شد و پایایی پرسشنامه نیز از طریق ضریب الفای کرونباخ ۰/۷۵، تعیین شد. جهت آزمون فرضیه‌ها از آزمون‌های تحلیل رگرسیون یک متغیره و رگرسیون چندگانه استفاده شد.

انتظارات شامل انتظارات فردی (تحصیلات، طبقه، رفتار اجتماعی و اخلاق)، انتظارات اجتماعی (علاقه و مشخصه‌های مشترک) و انتظارات ظاهری (زیبایی و وضعیت مالی) و اهداف شامل اهداف عقلانی (شناخت جنس مخالف، پختگی، تجربه، بهبود روابط و شناخت شخصیت)، اهداف احساسی (احساس همدردی، پر کردن تنهایی، احساس آرامش، ارضای نیازهای عاطفی، ازدواج و کمک به حل مشکلات) و اهداف جنسی می‌باشد.

یافته‌ها

فرضیه نخست: بین انتظارات فردی پاسخگویان و تجارب کسب شده در رابطه دوستی دختر و پسر رابطه وجود دارد.

جدول ۱- نتایج رگرسیونی رابطه بین انتظارات فردی و میزان تجارب کسب شده در رابطه دوستی

متغیر	R	R ²	ضریب B	بتا	خطای استاندارد	T	p-value
انتظارات فردی	۰/۱۶۷	۰/۰۲۸	۰/۲۷۶	۰/۱۶۷	۰/۰۸۲	۳/۳۵۳	۰/۰۰۱

¹. Lin.

جدول ۱ نشان‌دهنده‌ی نتایج حاصل از آزمون رگرسیونی رابطه بین انتظارات فردی و میزان تجارب کسب شده در رابطه دوستی دختر و پسر می‌باشد. بر اساس نتایج آزمون، هبستگی ضعیفی (۰/۱۶۷) بین انتظارات فردی و میزان تجارب کسب شده در رابطه بین دختر و پسر وجود دارد. مقدار R^2 (۰/۰۲۸) نشان می‌دهد که متغیر انتظارات فردی، ۲/۸ درصد از تغییرات میزان تجارب کسب شده در رابطه دوستی دختر و پسر را تبیین کرده است. با توجه به ضریب B بدست آمده (۰/۲۷۶) رابطه دو متغیر مثبت و مستقیم می‌باشد. مقدار T برای متغیر انتظارات فردی، ۳/۳۵۳ می‌باشد و با توجه به p-value به دست آمده (۰/۰۰۱)، در سطح اطمینان ۹۹ درصد معنادار می‌باشد. بنابراین، فرضیه پژوهش تایید می‌گردد.

فرضیه دوم: بین انتظارات اجتماعی پاسخگویان و تجارب کسب شده در رابطه دوستی دختر و پسر رابطه وجود دارد.

جدول ۲- نتایج رگرسیونی رابطه بین انتظارات اجتماعی و میزان تجارب کسب شده در رابطه دوستی دختر و پسر

متغیر	R	R^2	ضریب B	بتا	خطای استاندارد	T	p-value
انتظارات اجتماعی	۰/۱۶۱	۰/۰۲۶	۰/۱۷۱	۰/۱۶۱	۰/۰۵۳	۳/۲۲۶	۰/۰۰۱

جدول ۲ نشان‌دهنده‌ی نتایج بدست آمده از آزمون رگرسیونی رابطه بین انتظارات اجتماعی و میزان تجارب کسب شده در رابطه بین دختر و پسر می‌باشد. بر اساس نتایج آزمون، هبستگی ضعیفی (۰/۱۶۱) بین انتظارات اجتماعی و میزان تجارب کسب شده در رابطه دوستی دختر و پسر وجود دارد. مقدار R^2 (۰/۰۲۶) نشان می‌دهد که متغیر انتظارات اجتماعی، ۲/۶ درصد از تغییرات میزان تجارب کسب شده در رابطه بین دختر و پسر را تبیین کرده است. با توجه به ضریب B بدست آمده (۰/۱۷۱) رابطه دو متغیر مثبت و مستقیم می‌باشد. مقدار T برای متغیر انتظارات اجتماعی، ۳/۲۲۶ می‌باشد و با توجه به p-value بدست آمده (۰/۰۰۱)، در سطح اطمینان ۹۹ درصد معنادار می‌باشد. بنابراین فرضیه پژوهش تایید می‌گردد.

فرضیه سوم: بین انتظارات ظاهری پاسخگویان و تجارب کسب شده در رابطه دوستی دختر و پسر رابطه وجود دارد.

جدول ۳- نتایج رگرسیونی رابطه بین انتظارات ظاهری و میزان تجارب کسب شده در رابطه

دوستی دختر و پسر

متغیر	R	R^2	ضریب B بتا	خطای استاندارد	T	p -value
انتظارات ظاهری	۰/۱۲۰	۰/۰۱۴	۰/۱۵۱	۰/۱۲۰	۰/۰۶۳	۲/۳۸۲

جدول ۳ نشان‌دهنده نتایج حاصل از آزمون رگرسیونی رابطه بین انتظارات ظاهری و میزان تجارب کسب شده در رابطه دوستی دختر و پسر می‌باشد. بر اساس نتایج آزمون، هبستگی ضعیفی (۰/۱۲۰) بین انتظارات ظاهری و میزان تجارب کسب شده در رابطه دوستی دختر و پسر وجود دارد. مقدار R^2 (۰/۰۱۴) نشان می‌دهد که متغیر انتظارات ظاهری، ۱/۴ درصد از تغییرات میزان تجارب کسب شده در رابطه بین دختر و پسر را تبیین کرده است. با توجه به ضریب B بدست آمده (۰/۱۵۱) رابطه دو متغیر مثبت و مستقیم می‌باشد. مقدار T برای متغیر انتظارات ظاهری، ۲/۳۸۲ می‌باشد و با توجه به p -value بدست آمده (۰/۰۱۸)، در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنادار می‌باشد. بنابراین، فرضیه پژوهش تایید می‌گردد.

فرضیه چهارم: بین اهداف عقلانی پاسخگویان و تجارب کسب شده در رابطه دوستی دختر و پسر رابطه وجود دارد.

جدول ۴- نتایج رگرسیونی رابطه بین اهداف عقلانی و میزان تجارب کسب شده در رابطه دوستی

بین دختر و پسر

متغیر	R	R^2	ضریب B بتا	خطای استاندارد	T	p -value
اهداف عقلانی	۰/۲۳۰	۰/۰۵۳	۰/۲۲۸	۰/۲۳	۰/۰۴۹	۴/۶۶۷

جدول ۴ نشان‌دهنده نتایج بدست آمده از آزمون رگرسیونی رابطه بین اهداف عقلانی و میزان تجارب کسب شده در رابطه دوستی دختر و پسر می‌باشد. بر اساس نتایج آزمون، هبستگی ضعیفی (۰/۲۳۰) بین اهداف عقلانی و میزان تجارب کسب شده در رابطه دوستی دختر و پسر وجود دارد. مقدار R^2 (۰/۰۵۳) نشان می‌دهد که متغیر اهداف عقلانی، ۵/۳ درصد از تغییرات میزان تجارب کسب شده در رابطه دوستی دختر و پسر را تبیین کرده است. با توجه به ضریب B بدست آمده (۰/۲۲۸) رابطه دو متغیر مثبت و مستقیم می‌باشد. مقدار T برای متغیر اهداف عقلانی، ۴/۶۶۷

می‌باشد و با توجه به p -value بدست آمده (۰/۰۰۰)، در سطح اطمینان ۹۹ درصد معنادار می‌باشد. بنابراین، فرضیه پژوهش تایید می‌گردد.

فرضیه پنجم: بین اهداف احساسی پاسخگویان و تجارب کسب شده در رابطه دوستی دختر و پسر رابطه وجود دارد.

جدول ۵- نتایج رگرسیونی رابطه بین اهداف احساسی و میزان تجارب کسب شده در رابطه

دوستی دختر و پسر

متغیر	R	R^2	ضریب B	بتا	خطای استاندارد	T	p -value
اهداف احساسی	۰/۳۳۰	۰/۱۰۹	۰/۳۱۳	۰/۳۳۰	۰/۰۴۵	۶/۹۲۱	۰/۰۰۰

جدول ۵ نشان‌دهنده نتایج بدست آمده از آزمون رگرسیونی رابطه بین اهداف احساسی و میزان تجارب کسب شده در رابطه دوستی دختر و پسر می‌باشد. بر اساس نتایج آزمون، همبستگی متوسطی (۰/۳۳۰) بین اهداف احساسی و میزان تجارب کسب شده در رابطه دوستی دختر و پسر در رابطه بین دختر و پسر وجود دارد. مقدار R^2 (۰/۱۰۹) نشان می‌دهد که متغیر اهداف احساسی، ۱۰/۹ درصد از تغییرات میزان تجارب کسب شده در رابطه دوستی دختر و پسر را تبیین کرده است. با توجه به ضریب B به دست آمده (۰/۳۱۳) رابطه دو متغیر مثبت و مستقیم می‌باشد. مقدار T برای متغیر اهداف احساسی، ۶/۹۲۱ می‌باشد و با توجه به p -value بدست آمده (۰/۰۰۰)، در سطح اطمینان ۹۹ درصد معنادار می‌باشد. بنابراین فرضیه پژوهش تایید می‌گردد.

فرضیه ششم: بین اهداف جنسی پاسخگویان و تجارب کسب شده در رابطه دوستی دختر و پسر رابطه وجود دارد.

جدول ۶- نتایج رگرسیونی رابطه بین اهداف جنسی و میزان تجارب کسب شده در رابطه دوستی

دختر و پسر

متغیر	R	R^2	ضریب B	بتا	خطای استاندارد	T	p -value
اهداف جنسی	۰/۲۶۸	۰/۰۷۲	۰/۲۳۹	۰/۲۶۸	۰/۰۴۳	۵/۴۹۲	۰/۰۰۰

جدول ۶ نشان‌دهنده نتایج بدست آمده از آزمون رگرسیونی رابطه بین اهداف جنسی و میزان تجارب کسب شده در رابطه دوستی دختر و پسر می‌باشد. بر اساس نتایج آزمون، همبستگی ضعیفی (۰/۲۶۸) بین اهداف جنسی و میزان تجارب کسب شده در رابطه دوستی دختر و پسر وجود دارد. مقدار R^2 (۰/۰۷۲) نشان می‌دهد که متغیر اهداف جنسی، ۷/۲ درصد از تغییرات میزان تجارب

کسب شده در رابطه دوستی دختر و پسر در رابطه بین دختر و پسر را تبیین کرده است. با توجه به ضریب B بدست آمده (۰/۲۳۹) رابطه دو متغیر مثبت و مستقیم می‌باشد. مقدار T برای متغیر اهداف جنسی، ۵/۴۹۲ می‌باشد و با توجه به p-value بدست آمده (۰/۰۰۰)، در سطح اطمینان ۹۹ درصد معنادار می‌باشد. بنابراین، فرضیه پژوهش تایید می‌گردد.

تحلیل رگرسیون چندگانه به روش گام به گام

جدول ۷- عناصر اصلی تحلیل چند متغیره به روش گام به گام از مرحله اول تا سوم برای پیش‌بینی متغیر وابسته (میزان تجارب کسب شده در رابطه دوستی دختر و پسر)

مرحله	متغیر	R	R ²	افزوده شده به R ²	مقدار	B	Beta	T	sig
اول	اهداف احساسی	۰/۳۳۳	۰/۱۱۱	-	۰/۱۰۹	۰/۲۱۳	۰/۲۲۴	۴/۲۱۶	۰/۰۰۰
دوم	اهداف جنسی	۰/۳۶۰	۰/۱۲۹	۰/۰۱۸	۰/۱۲۵	۰/۱۶۹	۰/۱۸۹	۳/۵۰۲	۰/۰۰۱
سوم	انتظارات فردی	۰/۳۹۱	۰/۱۵۳	۰/۰۲۴	۰/۱۴۶	۰/۲۶۰	۰/۱۵۸	۳/۲۶۸	۰/۰۰۱

$$F = ۲۳/۲۵۹ \quad a = ۱/۴۶۳$$

جدول ۷ نشان‌دهنده نتایج حاصل از رگرسیون گام به گام (میزان تجارب کسب شده در رابطه دوستی دختر و پسر) می‌باشد. در تحلیل رگرسیون چندگانه متغیرهای پیش‌بینی کننده بر اساس اهمیت آنها در تبیین متغیر وابسته، وارد معادله می‌شوند. سه متغیر اهداف احساسی، اهداف جنسی و انتظارات فردی در معادله باقی مانده‌اند. در رگرسیون چند متغیره به روش گام به گام تا جایی متغیرها وارد معادله می‌شوند که دیگر کمکی به پیش‌بینی نکنند. این متغیرها در نهایت، توانسته‌اند ۱۵/۳ درصد از تغییرات متغیر وابسته را تبیین کنند.

مقدار R² برای متغیر میزان تجارب کسب شده در رابطه دوستی دختر و پسر در مرحله یک عبارت است از ۰/۱۱۱. این مقدار نشان می‌دهد که با ورود متغیر اهداف احساسی به معادله رگرسیون، ۱۱/۱ درصد از تغییرات متغیر وابسته تبیین شده است. پس متغیر اهداف احساسی بیش‌ترین تاثیر را در تبیین متغیر وابسته داشته است. سایر متغیرها نیز به ترتیب در معادله وارد

شده است و در نهایت، با وارد شدن متغیر انتظارات فردی، مقدار R^2 به ۰/۱۵۳ رسیده است، یعنی متغیرهای وارد شده، ۱۵/۳ درصد از تغییرات متغیر وابسته را تبیین کرده‌اند.

نتیجه گیری

این پژوهش، با هدف بررسی رابطه بین اهداف و انتظارات با تجارب کسب شده در رابطه دوستی بین پسر و دختر انجام گرفته است. بیش‌ترین تبیین واریانس تجارب کسب شده در رابطه دوستی بین دختر و پسر ترتیب مربوط به متغیرهای اهداف احساسی، اهداف جنسی و انتظارات فردی بود و اهداف احساسی بیش‌ترین قدرت تبیین‌کنندگی را برای متغیر تجارب کسب شده در رابطه دوستی بین دختر و پسر دارد زیرا به تنهایی توانسته است ۱۱/۱ درصد از واریانس متغیر وابسته را تبیین نماید. بنابراین، اهداف احساسی می‌تواند نقشی مهم در ارتباط با تجارب کسب شده در رابطه دوستی بین پسر و دختر ایفا نماید.

بر اساس نتایج پژوهش در فرضیه نخست بین انتظارات فردی و میزان تجارب کسب شده در رابطه دوستی دختر و پسر رابطه معناداری وجود داشت. بر اساس نظر گیدنز در روابط خاص بین افراد نظیر رابطه دوستی بین دختر و پسر، روابط افراد ممکن است تا اطلاع ثانوی برقرار گردد، یعنی افراد اگر به نیازهای خویش همچون انتظارات فردی دست یابند، ممکن است روابط خویش را در آینده قطع کنند. این نتیجه با پژوهش‌های اصغری (۱۳۸۶)، ویتی (۲۰۰۸) و پورسوکالوویچ و همکاران (۲۰۰۸) همسو بوده است.

در فرضیه دوم این نتیجه بدست آمد که بین انتظارات اجتماعی و تجارب کسب شده در رابطه دوستی بین دختر و پسر رابطه معناداری وجود داشته است. برحسب تعریف، ارتباط ناب نوعی رابطه اجتماعی است که می‌توان آن را به دلخواه پایان داد و فقط تا هنگامی برقرار می‌ماند که برای شخص فواید روانی کافی دربرداشته باشد. چنین رابطه‌ای مستلزم تعهد، نه فقط نسبت به یک فرد دیگر بلکه نسبت به نفس رابطه اجتماعی هم هست: امری که از ویژگی‌های درون ذاتی رابطه ناب است. این نتیجه از پژوهش با پژوهش‌های موحد و همکاران (۱۳۸۵) و کوللی و مالتبی (۲۰۰۸) همسو بوده است.

بر اساس نتایج آزمون فرضیه سوم، بین انتظارات ظاهری پاسخگویان و تجارب کسب شده در رابطه دوستی دختر و پسر رابطه معناداری وجود داشت. انتظارات ظاهری، به عنوان بخشی از انتظارات افراد در روابط دوستی از اهمیتی ویژه برخوردار است و رضایت طرفین را در رابطه متقابل به همراه خواهد داشت. این نتیجه از پژوهش با پژوهش‌های ویتی (۲۰۰۸) و وانگ و همکاران (۲۰۰۹) همسو بوده است.

در فرضیه چهارم این نتیجه بدست آمد که بین اهداف عقلانی و تجارب کسب شده در رابطه دوستی بین دختر و پسر رابطه معناداری وجود داشته است. به زعم گیدنز در چارچوب ارتباط ناب اعتماد را فقط می‌توان به وسیله نوعی خلوص و بی‌ریایی متقابل بسیج کرد. به بیان دیگر، اعتماد در اینجا از قید هرگونه معیار و ضابطه‌ای خارج از نفس ارتباط آزاد می‌گردد. ارتباط ناب را، همچون هویت شخصی که از نزدیک با آن درآمیخته است، باید در دراز مدت و به طرزی بازتابی، در برابر دگرگونی‌ها و تغییر شکل‌های برونی، مورد نظارت و حمایت قرار داد. اهداف عقلانی بر هویت افراد تاثیر گذار است و باعث می‌شود افراد در رابطه دوستی هویت خویش را شکل دهند. این نتیجه از پژوهش با پژوهش‌های موحد و همکاران (۱۳۸۵) و کوللی و مالتبی (۲۰۰۸) همسو بوده است.

در فرضیه پنجم این نتیجه بدست آمد که بین اهداف احساسی و تجارب کسب شده در رابطه دوستی بین دختر و پسر رابطه معناداری وجود داشته است. در این نوع از روابط دوستی، صمیمیت بازتاب خاص خود و مرجعیت درونی خاص خود را دارد. این صمیمیت با بروز احساسات و رسیدن به نیازهای عاطفی و احساسی همراه است. این نتیجه از پژوهش با پژوهش‌های ویتی (۲۰۰۸) و وانگ و همکاران (۲۰۰۹) همسو بوده است.

بر اساس نتایج آزمون فرضیه ششم، بین اهداف جنسی پاسخگویان و تجارب کسب شده در رابطه دوستی دختر و پسر رابطه معناداری وجود داشت. از نظر گیدنز ارتباط ناب تنها برای پاداشی بوجود می‌آید که از نفس ارتباط حاصل می‌شود. در چارچوب ارتباط ناب اعتماد را فقط می‌توان به وسیله نوعی خلوص و بی‌ریایی متقابل بسیج کرد. به دیگر سخن، اعتماد در اینجا از قید هرگونه معیار و ضابطه‌ای خارج از نفس ارتباط آزاد می‌گردد. این نتیجه از پژوهش با پژوهش ویتی (۲۰۰۸) همسو بوده است.

هم‌چنین، نتایج بدست آمده از رگرسیون چندگانه به روش گام به گام نیز نشان داد که متغیرهای اهداف احساسی، اهداف جنسی و انتظارات فردی بیش‌ترین تاثیر را در رابطه دوستی بین دختر و پسر ایفا کرده‌اند. با توسعه تکنولوژی حمل و نقل و رسانه‌های جدید که گسترش تجارت بین‌المللی و رشد بازارهای مالی جهان را تسهیل و اشاعه فرهنگی را تسریع کرده است و وقایع با فاصله مستقیم‌تر و سریع‌تر از گذشته بر ما تاثیر می‌گذارد، بستری که رابطه ناب را افزایش می‌دهد مربوط به جهانی شدن و سیستم‌های تخصصی می‌باشد. در این روابط بیش‌تر بر اهداف احساسی و جنسی تاکید گردیده و افراد بیش‌تر روابط موقت با طرف مقابل خویش را مد نظر قرار داده‌اند.

References

1. Abedi, MR, and Rizwan Hoveydafr Zahra Yousefi (1384). "Extension education, healthy relationships and prevention male and female from Traumatic relationships ". [Persian]
2. Ahmadi, H. (1382). Social psychology. Shiraz: Shiraz University Press. [Persian]
3. Ahmadnia, Shirin and Houshang Mahryar (1383). "Tehran teenage attitudes and ideals in the selection of spouse, Frzndavry and family planning." Paper presented at the conference, with emphasis on the youth demographic, Shiraz University, Shiraz. [Persian]
4. Asghari, Maryam. (1385). "The Internet in everyday life and social interaction", Journal of Culture and Science, First year, No. 1, pp. 48-35. [Persian]
5. Boustany, D. and Ahmad Mohammad Pour (1388). "Reconstruction of meaning of gender in boys than girls for (field theory of)." Strategic Studies of women (women books). No. 44. Pp: 172-142.
6. Bowman, Zygmund (1384). Fluid love, Translated by Erfan Sabeti, Tehran: Phoenix Publishing.
7. Briggles, Adam (2008). "Real friends: how the Internet can foster friendship", *Ethics and Information Technology*, Vol. 10, PP.71-79.
8. Colley, Ann and John Maltby (2008). "Impact of the Internet on our lives: Male and female personal perspectives", *Computers in Human Behavior*, Vol.24, PP.2005-2013.
9. Fehr, Beverley Anne (1996). *Friendship Processes Sage Series on Close Relationships*, London: Sage Publications.
10. Giddens, Anthony (1385). Modernity and individualization, translated Movafaghiyan Nasser, Tehran: Ney Publication.
11. Kelly. K. (2004). "Dating Niolence". *The National clearing house on family Niolence*.
12. Mirzaei, Khalil, Bazghamdy, Khalil (1387). "Relationship with the cross sex and its related factors," Journal - Social Welfare Research, Year I, No. 34. [Persian]
13. Movahed, M., Enayat, Halima and Muhammad Taqi Shvazy Abbasi The relationship between the social and cultural factors in students' attitude towards the association and friendship with girls and boys before marriage ", Journal of Social Sciences and Humanities, Shiraz University, specific population and development journal in the twenty-fourth, No. 2, pp. 165 - 147. [Persian]
14. Movahed, M., Shavazy Abbasi, Mohammad Taghi and Z. Hasheminia (1388). "Heterogeneity of gender, attitudes and relationships with girls and boys in the University," Strategic Studies Women's eleventh year, No. 44, pp. 72-37. [Persian]

15. Pornsakulvanich, Vikanda, Haridakis, Paul and Alan M. Rubin (2008). "The influence of dispositions and Internet motivation on online communication satisfaction and relationship closeness", *Computers in Human Behavior*, Vol.24, PP. 2292–2310.
16. Seiffge-Krenke, Inge. (2000)." Diversity in Romantic Relations of Adolescents With Varying Health Status: Links to Intimacy in Close Friendships". *Journal of Adolescent Research*. No. 15. pp: 610-636.
17. Sheikh Daraii, Homa, Kajbaf, Mohammad Bagher and MR Abedi (1386). "The effect of education on the prevention of traumatic relationships of high school boys." *Knowledge and research in the psychology* No. 32. Pp: 36-17.
18. Solan, K. S., Erwin, K.A., & Barchard, K. A. (2003). "ex Differences in friendship", *Poster presented at the Nevada State Psychological Association annual meeting*, Las Vegas, NV, May 17.
19. Wang Shaojung Sharon, ShinIl Moon, Kyounghee Hazel Kwon, Carolyn A. Evans, Michael A. Stefanone (2009). "Face off: Implications of visual cues on initiating friendship on Facebook", *Computers in Human Behavior*, Vol.3, PP.19.
20. Weger, Harry, Jr. & Melissa C. Emmett (2009). "Romantic intent, relationship uncertainty, and relationship maintenance in young adults' cross-sex friendships". *Journal of Social and Personal Relationships*. No. 26. pp: 964-988.
21. Whitty, Monica. T. (2008). "Liberating or debilitating? An examination of romantic relationships, sexual relationships and friendships on the Net", *Computers in Human Behavior*, Vol. 24, PP. 1837–1850.